

איזהו נשך פרק חמישי בבא מציעא

עד.

עין משפט
גרי מצוה

(א) ר"מ מ"ח ס' ט"ז
(ב) חמ"ט דלעיל דף ע"ג
(ג) (לעיל ס"א)

הגהות הב"ח
(א) ג"מ ל"ב משנה
ולמדינה: (ב) שם ל"ב
דפי ולמדינה: (ג) שם
כאמרא דהא רבין הוא
דנגיד: (ד) ר"ש ד"ה
עשיק עפרא יקר, ר"ב ע"ל
דף נ"ג: (ה) ר"ש ד"ה
הא ור' ולאמכתא
קא מתני דטועה כבוד
שלא: (ו) בא"ר ה"ס
הוא דקאמר:

מוסף רש"י
על הכומר של זיתים.
שמתין יחד ככלי מדי
שבתתמו (פוסק"א ח"א)

לאו בידו. שמה לא ימכרוהו לו: דלא לר' ופסיק. מעות של כל
איש ואיש לבד: סיטופסא. חומס שרושמינ התוניס על החביות
של יין שלוקחין הרבה ביחד ומניחין אותן בצאור הצעלים ומוליכין
אותן אחת אחת למכור לתנות ורושמינ אותם לדעת שכל הרשומות
נמכרות: ובאשרא כו' למיקני. שרגילין
לרסוס על מנת שדנדב זה תהא
קנייה לו כלאו משך קני: מחוסר.
שמי מלאכות: פוסק עמו.
ואע"פ שלא יאל השער דהא יש
לו אבל מחוסר שלם כאין לו דמי:
בידי אדם. אם מלאכות שהדבר
מחוסר בידי אדם אפי' מלה הן
פוסק: בידי שמים אפי' אחת אינו
פוסק. דמי יומר דלמיא ויהא בידו
להשלים הלכך כאין לו הוא: משדא
בחסוס. שטוח העומרין בנמה:
ומידרא. לזרוק המון לאמר הידיעה
בנחם ברוח: כגון דשני בנחם ויבש.
דלכתי גדיש קרי ליה: האיכא מידרא.
דכדי שמיא היא שרין רוח שאינה
מזייה: אפי' חסוס כנפוסא. ויין
בלע"ז: על העביט. כולה לאותביניהו
לכד ושמואל קניט לה ואיני: מכמר.
הוחס: למידע. לדרין בנח: מנגד.
למזייה: הין אל הכור שלפני הגת:
דפסי ר' חייא. לקמן: על הכומר
של יוסים. דמתן בנחמי: (לעיל דף ע"ג):
מעטן תנא ליה איזה בנחמי בלשון
כומר לומר שכבר נתחממו: כי דשא.
בית הכד של שמן: לפופי. אמולדיר
בלע"ז לשון מלפסין הוולד (שם דף
קט"ז): שמנגללו לפי מדמו. אם
גדולות אם קטנות ועושה להן בית
קבול: ומשרף. לרפוי בכבשן: כגון
דמלפא ויבש. ואכתי ביני קרי להו.
לשון בינה מרשק"א שהעפר מגובלת
עם המים: ומידק. לאחר שנסרפו
האבנים הרי הן חמיות שרופות
ומזליחין אותן מן הכבשן ונתנין
בהן מעט מים וזוכרין אותן וידיעות
מזליחין קמח טחון: משראוי לשקטן
בכבשן. משעריס והומין את האבנים
ואת העיס והכל בידו ואין חסר
אלא מלאכת השריפה: דר"א. שרין
שיהא מוכן בידו: בעפר לכן. שאינו
מכניסין אותו אלא מגובל ועשו
בינים: אבל בעפר שחור. שהוא מזוי
במקומו אין לרין שיהא בידו שאם
אין לזה יש לזה: מני עיילי עפרא.
משעריס המוכר וזכר עפר בנחמו
ועפר שחור יהיה: עשיק עפרא.
יקר (ו) ואינו מזוי: סמכא דעפריה. דכל
אחד והחור יקבל מי שפרע: לא סמכא
דעפריה. דלמא לא משכח עפרא
וילכח מי שפרע שהוא עלמנו לא
נסמן עליו אלא נתן על הספק:
ימות

הבא א"א בידו. מכאן מקשה ר"מ לפירוש הקונט' דפרק זה
בזכר (פסדדרין דף קד: וס' ד"ה כ"ג) גבי משחק בקוביא דקאמר
התם דלאו אסמכתא היא ופי' הקונט' משום דהכי דמי אסמכתא כגון
אם אוכיר ולא אעביד וכגון משלים שטרו דגט פשוט (ב"ב דף קס"א.
והס' דסמין על (א) (לא) דבר כסבור
כל זה בידו לעשות ומירשא כי מתני
אדעתא דלא יהיב (א) לאסמכתא קא
מתני דטועה שלא יבא לרי כך אבל
משחק בקוביא לא סמין אמדי דלא
ידע אי נחא אי לא נחא ואפי"ה מתני
שמע מינה מספיקא גמיר ומקני
והכא משמע איפסא דהיכא ללאו
בידו הוי טפי אסמכתא ונראה לר"ת
דהתם משום הכי לא הוי אסמכתא
דלאג דבעי למיקני גמר ומקני וקשה
לפירוש דבהוב (לעיל דף קמ"ז וס"ט)
חשיב אסמכתא להיחא דלאו אפי' חסר
כי ערבוני מחול לך ולא אמרי' מנא
דבעי למיקני גמר ומקני ועוד דא"כ
היכי מדמה בפרק זה בזכר (פסדדרין
דף ק"ב.) להיחא דלאו אחד מהם מיר
דהתם לא שייך האי טעמא ור"ת
בעלמנו חזר בו והנהיב בספר הישר
גבי עובדא דשני שהמרו זה את
זה בפרק בנמה מדליקין (שם דף ק"ג)
שהקנו זה לזה דאי לא הקנו ליהדורו
בהו ואע"ג דיש מקומות דקני בלא
קני דבכריס בעלמא כגון בנפדדרין
(דף ק"ד.) נאמן עלי אלא כו' דנאמן
לך מהלוקא וכן (ס' דור י' במי
ראשן דלאו יכול לחזור בו התם דין
הוא שיעיל כיון שיש להם תביעה
זה על זה והם קבלו עליהם כך אם
הדין ולא דמי להיכא שאין לו אפי'
תביעה והתם ב' זה בזכר (פסדדרין
דף ק"ג.) גבי מפרישו יוניס משמע
כפי' הקונט' דקאמר וזריכא דאי
קאמר בתולה דעת עלמנו התם (ו)
דקאמר קיי לי גנפשא דידענא טפי
ולחי הוי אסמכתא משמע היכא
דבידו להרווח הויא טפי אסמכתא
ומהך דשמעין נראה לי דלא דמי
דהכא הויא בידו ולא בידו דאע"ג
דמזוי הוא לקנות מכל מקום כיון
דתלוי באחרים דאם לא יבא למכור
ממי יקנה הלכך לא גמר ומקני אבל
התם דלאין בידו כלל גמר ומקני
וכשהיה בידו מכל וכל כגון אם אוכיר
ולא אעביד אי גוים לא גמר ומקני
כגון דאמר אשלו אלפא זחי כדלקמן
בפרק המקבל (דף קד:) אבל
אשלו במיטבא דלא גוים גמר ומקני
ועוד פרי"ת דוקא כי היחא דאם
אין חזר כי ערבוני מחול לך והיחא
דפירקין לעיל (דף ק"ג:) דאם אי אחת
נותן לי מכאן ועד שלש שנים והיחא
דמשלים חשיב אסמכתא כיון דגוים
שאין מתכוין אלא להסמין חזרו על
דבריו שיאמינהו אבל משחק בקוביא
ש' זיתים. וא"ת אמאי לא אמר רבי חייא מילמיה ארישא דעביט של ענבים יש לומר דאין רגילות למכור ענבים כמו זיתים וא"ת
לשמואל דאמר בידו אדם אפילו מאה פוסק למה לי על כומר יש לומר דכומר הימים מקרי בידי שמים:
וכפר שחין והברותיה אע"פ שאין זה יש צוה. לא מיירי בעפרא דהא מחוסר שלם הוא ואינו פוסק אלא בינים איירי ומדנקט
האי לשנא דאע"פ שאין זה יש לזה דנקט גבי פוסקין על עפר שבזק משמע שיש עפר שבזק לבינים וקמ"ל דאע"פ
שאין עפר לקדירות שבזק כיון שיש עפר לבינים חשיב כאלו יש לו בינים לפסוק לקדירות כשער מוכרי קדירות כולו שבינים לענין
קדירות כעין לקטות למוכרי תבואה אי נמי אפילו אין עפר יכול להיות דחשיב כיש לו לפי שדרך יוצרים דופי מהדדי שיש הרבה מהם:
סיבול צופר זו תן צי בוח או תן צי פועתי. אין זה מעמיד מלוה על גבי פירות וסיון דנמורת מקח נותן לו מעות תמילה ואפילו
מי שפרע ליכא דעמיהו דאינשי אתרעא וילא כשנותן מעות על מנת לקבל פירות לאחר זמן:

לעזי רש"י

ו"ו [ו"ו] נ"פ.
אמולדיר
ואינמילדירין. לעטוף.
מרשק"א [מרישק"א].
ב"ב. סקוה ס"ס ור"ד.

דלמא